

Lehetőségek a szakképzési rendszerben

1. dia

- Bemutakozás

- Az iskola kettős profiljának története. Szerencsés helyzet a lemorzsolódás tekintetében. A gimnázium húzóereje. Szociális háttér.

2. dia

A magyar nyelv kifejező ereje csodálatos: a lemorzsolódás szó az életet adó kenyér képét idézi lelki szemeink elé. A morzsa a kenyérből leszakadó apró kis darab. Kidobandó... Ezt a metaforát az iskola világában a lemorzsolódással veszélyeztetettekre érthetjük. Azonban, mint tudjuk, elődeink a morzsát a következő kenyér kovászána elkészítéséhez használták fel. Így tekinthetünk mi is a lemorzsolódás veszélyével küzdőkre. Ha lehetőséget látunk bennük, egyéni odafordulással, személyes segítséggel, támogatással állunk mellettük, és átvészelik a nehéz időket, majd győztesen kerülnek ki ebből, akkor az iskola kovászává válhatnak. A leghitelesebb, legempathikusabb, tapasztalatokkal bíró segítők lehetnek egy újabb hasonló gondokkal küzdő gyermekcsoportnak.

Hogyan történhet ez meg?

3. dia

Igazgatóként nagyon fontosnak tartom azt, hogy **közösséggé formáljam** mindazokat, akik az iskolához kapcsolódnak. Ennek remek lélektani pillanatai azok, amikor valami újba fogunk, például egy tanév eleje.

Az első év szlogenje nevelőtestületi alakuló értekezleten, tanévnyitón **„A Sziszki a miénk!”** volt. Ez nagyon megszólított mindenkit.

- A tanulók fogalmazásaikba beleírták.
- A gépészek gravíroztak ilyen feliratokat.
- A ballagók a ballagási beszédem végén 120 torokból zengték úgy, hogy nem is tudtam róla.

Persze felhívtam a figyelmet rá, hogy ez felelősséggel is jár. Ez esetben kiegészítettem azzal a Gandhi idézettel, hogy: **„Akkor élsz, ha másokért élsz.”**

A tanárokat azért szólította meg, mert épp fenntartóváltás volt, és elbizonytalanodott egzisztenciájuk.

A következő évben már A „Kell egy biztos pont!” és **„A Sziszki mi vagyunk!”** voltak jelmondataink.

Sok infrastrukturális és egyéb nehézséggel küzdöttünk, így a Széchenyitől vett idézet az volt, hogy: **„Azokból a kövekből, melyek utunkba gördülnek, egy kis ügyességgel lépcsőt építhetünk.”**

És önmagát beteljesítő jóslattá vált, hisz egyik profilunk megszüntetése helyett bázisintézménnyé váltunk, új képzési formákat kezdtünk tervezni.

A harmadik év szlogenje **„A Sziszki idén is rólunk szól!”**

De hogy ne bízzuk el magunkat, felhívtam a figyelmet arra, hogy: **„Nem arrul kell annyira aggódnunk: mit tartanak felőlünk, mint inkább, mik vagyunk? A belbecs legelső, s aztán jó a jó hír, mely a belbecsnek habár késő, de bizonyos követője s következése.”** Ahogy azt névadónk mondta.

A lényeg, hogy meg kell ragadni azt a pillanatot, amikor mindenki nyitott érzelmileg, kész új lappal indulni. Aztán erre vissza lehet utalni a tanév adott pontjain, főleg záráskor.

4. dia

2. Szintén fontos feladat a bizalom légkörének kialakítása

Feltétele a nyílt, rendszeres és támogató kommunikáció. Minőségi idő töltése egymással minden szinten.

- Igazgatói interjú kollégákkal (évente 1), ezen kívül is nyitottság és köszönet a problémák jelzéséért
- Igazgatói osztályfőnöki óra (évente 1), DÖK-kel havi párbeszéd
- Igazgatói SZMK fogadás (havonta 1)

Mindig sok a feladat, de ezek védett időt élveznek, nem elhagyhatók. Ha végkép nem lehet a tervezettek szerint megvalósítani őket, akkor bepótlandók.

A képen a DÖK három képviselője található egy nyílt nap alkalmával, amikor nagyon büszkén és hitelesen segítenek abban, hogy jó képet, a valós képet minél jobban bemutassuk leendő tanulóinknak és szüleiknek.

A bizalom fontos jele az, ha bevonjuk a tanulókat, a szülőket az iskola fontos feladataiba, munkájába, a pedagógusokat pedig a vezetőség egyes döntéseinek előkészítésébe.

5. dia

Nálunk is vannak problémák, de megbeszéltük, elfogadtuk, hogyan kezeljük őket.

Nagyon fontos, hogy legyen ilyen dokumentuma az iskolának, és hogy valóban ehhez tartjuk következetesen magunkat minden esetben. Így senki nem érzi igazságtalannak az eljárást.

- vannak esetmegbeszélések kollégákkal különböző szinteken tanítási és nevelési problémákkal kapcsolatban, szabályoztuk, hogy melyik szinten, kit kell bevonni az esetmegbeszélő csoportba
- vannak esetmegbeszélések diákokkal és szülőikkel, mindig minden érintett jelenlétével, hogy ez is azt sugallja, a problémát látjuk, a nyílt kommunikáció azért van, hogy segítsünk a megoldásban
- és prevenció foglalkozások

Itt adom át a szót Nórinak, az egyik jobb kezemnek, aki nélkül nem sokra mennék, hisz az, hogy az igazgatói szintről a mindennapokra kiterjedjen a támogatás, megsegítés, az ő kezében van.

6. dia

A szakember koncepciója dia:

Mint pedagógus és mint mentálhigiénés prevenció specialista, illetve leendő pszichológus szólok a szakember koncepciójáról.

A szakképzési rendszerben tanuló diákok segítségét szakórákon, osztályfőnöki órákon és iskolán kívüli tevékenység keretein belül is megoldhatjuk.

A mi iskolánkban vannak szakköznevelési és normál gimnáziumi, illetve nyelvi előkészítő osztályaink is, akik jó együttműködésben fejlődnek egymás mellett és együtt az intézményben.

Én ifjúságvédelmi felelősként osztályfőnöki órákon prevenció, illetve pályaorientációs foglalkozásokat végzek, illetve Menta Klub nevű helyiségünkben programokat szervezünk diákjainknak, amelyek mentálhigiénés célzatúak (a képen a nyílt nap önismereti foglalkozását örökítettük meg).

7. dia

Helyi továbbképzések, osztályfőnökök támogatása, az emberismeret és etika tárgyi lehetőségei:

Iskolánkban helyi továbbképzéseket tartunk, melyek pl. a pályorientációiról, stresszkezelésről, iskolai bántalmazásról szólnak, olykor ezek az előadások élőszóban adatnak elő, olykor csupán írásos anyagot adunk kollégáinknak.

Az osztályfőnökök számára egy külön gyűjteményt állítottunk össze egy kolléganővel, amely gyűjteményben a pályorientációval kapcsolatos honlapok, tesztek elérhetőségei találhatóak meg.

Az emberismeret és etika tárgy lehetőségei a készségfejlesztés, személyiségfejlesztés területén mondhatni korlátlanok, illetve ki lehet használni a kortárstanítás, segítségnyújtás lehetőségeit is pl. az érettségiző tanulók bevonásával is, akár más osztályban előadások tartásával is, melyre már volt is példa.

8. dia

Kapcsolat a külső intézményekkel:

Ifjúságvédelmi felelősként a tanulók lemorzsolódását előzi meg a külső intézményekkel, partnerekkel való összefogás is (családsegítő központ, szakszolgálat, művelődési ház, könyvtár, szülők), közös programok, közösségformáló rendezvények szervezésével is.

A növekedésfókuszú szemléletet tartjuk a legfontosabbnak, hiszen a lemorzsolódás megakadályozásában a legfontosabb, hogy a diákok higgyenek magukban, és mi is higgyünk bennük, hogy higgyenek képességeik megváltoztathatóságában, a fejlődés lehetőségében.

Kiosztottunk egy fix és egy növekedésfókuszú szemléletmódot összehasonlító táblázatot, amely a nevelői-tanári oldalon megtapasztalható tipikus mondatait tartalmazta, illetve egy olyan táblázatot, amely a tanulók kétféle beállítottságát tükröző gondolatait írja le, és ezek tanulásra vonatkozó hatásairól beszéltünk. A fix gondolkodású egyén szerint az adottságok megváltoztathatatlanok, míg a növekedésfókuszú szemléletmódú egyén szerint folyton lehetséges fejlődés, változás, ehhez csak kitartás és hit szükséges az egyénben.

9-11 dia

A résztvevők figyelmébe ajánlottuk Norman Doidge A változó agy c. könyvét, majd néhány növekedésfókuszú szemléletet tükröző idézettel zártuk a beszélgetést.